

ANDRZEJ DERDZIUK OFM^{Cap}
Katedra Teologii Moralnej Społecznej KUL
e-mail: aderdziu@kul.pl
DOI: <https://doi.org/10.18290/rt.20673-8>

DUCHOWE DZIEDZICTWO KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO

ANDRZEJ BOHDANOWICZ, JACEK HADRYŚ, MACIEJ OLCZYK, *Aby życie mieli w obfitości. Refleksje nad duchowym dziedzictwem Stefana kardynała Wyszyńskiego*, UAM, Poznań 2019, ss. 133.

Duchowe dziedzictwo Stefana kardynała Wyszyńskiego jest bardzo bogate i niezwykle aktualne. Choć żył on w innej epoce i zmagał się z groźnymi reżimami totalitarnymi, to jednak jego duszpasterskie intuicje i duchowe wskazania, zawarte w pismach, kazaniach i listach, wciąż ukazują swą świeżość i potwierdzają nieprzemijającą wartość orędzia Ewangelii. Wyszyński był bowiem nie tylko hierarchą kościelnym i mężem stanu, ale nade wszystko pokornym uczniem Chrystusa, który na kolanach wsłuchiwał się w głos swego Mistrza i umiał współodczuwać wraz z Ludem Bożym. Zwracając się do swoich wiernych słowami „Dzieci moje”, prawdziwie czuł się ojcem Narodu, który doskonale rozumiał jego problemy i adekwatnie odpowiadał na ludzkie oczekiwania. Jego miłość do Chrystusa i Kościoła miała zakorzenienie w głębokiej wierze, której nauczył się od rodziców. Miłość ta wyrażała się w wiernej służbie, w której nie szczędził swych sił. Dysponując wyczuciem spraw duszpasterskich, posiadał też olbrzymią wiedzę i czuł się odpowiedzialny za życie swoich rodaków. Jego gorąca miłość do Matki Najświętszej wyrosła z polskiej pobożności ludowej, ale była jednocześnie połączona z głęboko przemyślaną teologią, odkrywającą w Maryi niezawodną drogę do Chrystusa.

Publikacja *Aby życie mieli w obfitości. Refleksje nad duchowym dziedzictwem Stefana kardynała Wyszyńskiego*, stanowiąca owoc pracy trzech autorów, będących pracownikami naukowymi Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, doskonale wpisuje się w prezentację duchowego bogactwa zawartego w twórczości Prymasa Tysiąclecia. Nie powieliła ona znanych faktów z biografii opatrznościowego męża stanu, ale idzie w głąb, podejmując zadanie uważnej lektury

jego wypowiedzi. Można do tej publikacji odnieść słowa św. Jana Pawła II, który prosił, by mu nie klaskano, ale raczej słuchano. Wybrane do analizy teksty kard. Wyszyńskiego dotyczą trzech newralgicznych i zarazem bardzo istotnych kwestii, które leżały mu na sercu. Odnoszą się one do obrony życia dzieci poczętych, troski o formację duchową i duszpasterską kapłanów oraz powołania świeckich katolików do apostołstwa.

W części pierwszej zostały ukazane wypowiedzi kard. Wyszyńskiego w kwestii obrony życia dzieci poczętych. Po prezentacji kontekstu polityczno-ideowego, autorzy wskazują na misję Kościoła stojącego na straży godności osoby. Następnie przybliżają przesłanie Prymasa Tysiąclecia skierowane do małżonków i rodziców oraz służb medycznych. Wypowiedzi autorów są bogato dokumentowane słowami kard. Wyszyńskiego i pozwalają dostrzec ogromne zaangażowanie Prymasa w obronę życia, które jest jednym z najważniejszych wyzwań w głoszeniu Ewangelii.

Druga część książki jest poświęcona zagadnieniu duchowości i posługi duszpasterskiej kapłana diecezjalnego. Ks. Prymas, jako pasterz dwóch archidiecezji złączonych unią personalną, czuł się prawdziwym ojcem dla swoich kapłanów i wielokrotnie umacniał ich w wierze i miłości. Zwracając się do nich w postaci listów, kierował słowa zachęty i upomnienia, a nade wszystko dzielił się swoją miłością do kapłaństwa, jako niezwykłego daru Bożego miłosierdzia. Zwracał uwagę na trynitarny charakter duchowości kapłańskiej odniesionej do Ojca, Syna i Ducha Świętego. Zakorzeniona w Kościele posługa kapłana ma na celu prowadzenie innych do zbawienia. Istotnym rysem proponowanej przez Prymasa Tysiąclecia duchowości kapłańskiej jest maryjność, wyrażająca się w akcie oddania w niewolę miłości oraz szanująca tradycyjne formy pobożności. Wskazując na zakres zaangażowania duszpasterskiego kapłana, kard. Wyszyński kładł nacisk na głoszenie Ewangelii przez słowo i sprawowanie sakramentów oraz odważne wchodzenie w egzystencjalne doświadczenie życia wiernych. Owocna służba musi być jednak zakorzeniona w osobistej modlitwie i ascezie kapłana, który mając świadomość swej słabości, daje się prowadzić Duchowi Bożemu.

Bardzo ciekawa jest trzecia część książki ukazująca nauczanie prymasa Wyszyńskiego na temat powołania świeckich do apostołstwa. Jego poglądy na ten temat były bardzo nowoczesne i wyrastały z osobistego doświadczenia współpracy ze świeckimi. Wskazując na ewangeliczny fundament misji apostołskiej wiernych w Kościele, ks. Wyszyński podkreślał znaczenie sakramentów inicjacji chrześcijańskiej oraz wzywał do czynnej miłości, która winna być przedmiotem głębokiej formacji osobistej przyszłych apostołów. Nieodzownym warunkiem owocnego zaangażowania apostołskiego jest rzetelna praca nad sobą prowadząca do panowania nad sobą przez wypracowanie cnót i dyspozycyjność w służbie. Istotna jest też formacja intelektualna oraz włączanie się we wspólnotę Kościoła, który jest wspólnotą wspólnot.

Receznowana książka jest wartościową pozycją odkrywającą na podstawie listów i kazań nowe oblicze Prymasa Tysiąclecia, który jawi się nade wszystko jako wierny uczeń Chrystusa zatroskany o swoich współpracowników w szerzeniu Ewangelii życia. Poczynione analizy tekstów ks. Wyszyńskiego ujawniają znaczącą erudycję autorów oraz ich właściwe podejście do przybliżania dorobku i duchowości przyszłego błogosławionego Kościoła w Polsce. Właściwy język oraz odpowiednio dobrane cytaty pozwalają w pełni

wczuć się w ducha ożywiającego wielkiego Pasterza i dają poczucie włączenia w misję Kościoła, który nieustannie apeluje do serca człowieka o przyjęcie orędzia prawdy i miłości. Imponująca jest bibliografia prac Wyszyńskiego wykorzystanych w książce. Obejmuje ona książki, listy i kazania Prymasa. Publikacja nie tylko przybliży duchowe dziedzictwo kardynała Stefana Wyszyńskiego, ale też ukazuje konkretne możliwości zaangażowania się w odnowę Kościoła realizowaną w jego duchu.

ANDRZEJ DERDZIUK OFMCap
Katedra Teologii Moralnej Społecznej KUL
e-mail: aderdziu@kul.pl
DOI: <https://doi.org/10.18290/rt.20673-9>

EWANGELICZNA WIZJA GOSPODARKI

ADAM ZADROGA, *Gospodarka, przedsiębiorczość, praca. Studium z perspektywy katolickiej myśli ekonomiczno-społecznej*, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2019, ss. 153.

Aktywność zewnętrzna człowieka odślania jego osobową godność i staje się drogą do rozwijania człowieczeństwa. Osoba, ujawniająca się przez swoje czyny, nie tylko w ten sposób sama pełniej poznaje siebie, odkrywając swoje aspiracje i możliwości, ale też innym uczestnikom życia społecznego ujawnia kim jest. Jednym z istotnych wymiarów ludzkiej aktywności jest praca służąca zdobywaniu pożywienia i zaspokajaniu swoich potrzeb. Przez pracę człowiek rozwija też samego siebie oraz odkrywa swoje miejsce we wspólnocie, nawiązując relacje z innymi ludźmi. Cała aktywność człowieka ma zatem nie tylko swój wymiar techniczny w postaci opanowywania świata zewnętrznego, ale też jest naznaczona wymiarem etycznym, poprzez który człowiek zmienia samego siebie i dostrzega swoją zależność od innych ludzi.

Rozwijająca się dziś ekonomia, zmierzająca do wskazania optymalnych sposobów pomnażania zasobności narodów i szukająca skutecznych dróg zarządzania wytworzonym bogactwem, potrzebuje refleksji etycznej, która wskaże szanse i zagrożenia twórczego zaangażowania człowieka w przetwarzanie świata. Fundamentem refleksji etycznej i jej punktem odniesienia jest prawdziwa koncepcja osoby, która ma swoje najgłębsze zakorzenienie w Objawieniu odwiecznej prawdy i miłości przyniesionym przez Jezusa Chrystusa. Z tym większą radością trzeba powitać nową książkę dr. hab. Adama Zadrogi, która jest owocem jego poszukiwań z zakresu teologii